

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA JAVNO UPRAVO

Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana

T: 01 478 83 30
F: 01 478 83 31
E: gp.mju@gov.si
www.mju.gov.si

**OBČINA SVETA TROJICA V
SLOVENSKIH GORICAH**

**ŽUPAN
OBČINSKI SVET**

Številka: 037-1/2024-3130-258
Datum: 20. 9. 2024

**Zadeva: Poziv k uskladitvi odloka o določitvi volilnih enot za volitve članov
občinskega sveta Občine Sveta Trojica v Slovenskih goricah z Ustavo**

Spoštovani,

Ministrstvo za javno upravo (v nadaljevanju: ministrstvo) vas je z dopisom št. 037-1/2024-3130-63 z dne 8. 1. 2024 obvestilo, da je izvedlo analizo glede spoštovanja načela splošne in enake volilne pravice pri določitvi volilnih enot za volitve članov občinskega sveta, na podlagi katere je v nekaterih občinah, med drugim tudi v vaši, ugotovilo, da so odstopanja od temeljne zahteve, ki izhaja iz načela enakosti volilne pravice in izrecne zahteve prvega odstavka 20. člena Zakona o lokalnih volitvah (v nadaljevanju: ZLV)¹ bistvene in pomenijo kršitev tako 20. člena ZLV kot poseg v enakost volilne pravice. V dopisu je ministrstvo pojasnilo, da je v Občini Sveta Trojica v Slovenskih goricah 7 volilnih enot, pri čemer se v prvi volilni enoti voli 3 člane občinskega sveta, v drugi in tretji volilni enoti 2 člana občinskega sveta, v vseh ostalih pa enega člana občinskega sveta. Iz podatkov, pridobljenih s spletne strani Ministrstva za notranje zadeve² je razvidno, da je število volilnih upravičencev v prvi volilni enoti 688, v drugi volilni enoti je število volilnih upravičencev 313, v tretji volilni enoti je 321 volilnih upravičencev, v četrti volilni enoti je 204 volilnih upravičencev, v peti volilni enoti je 101 volilnih upravičencev, v šesti volilni enoti je 105 volilnih upravičencev, v sedmi pa 114 volilnih upravičencev. Na podlagi omenjenih podatkov znaša idealno število volivcev na posameznega svetnika 168, kar pomeni, da je delež odstopanja od matematične enakosti v prvi volilni enoti 37% navzgor, v peti volilni enoti pa 39 % navzdol.

Ministrstvo je v luči strokovne pomoči pri odpravi ugotovljenih nepravilnosti 14. 2. 2024 organiziralo strokovni posvet v Občini Dobrovnik na katerega so bili povabljeni predstavniki vseh občin v katerih so bile ugotovljene nepravilnosti, obenem pa je bila občinam celotno obdobje na voljo strokovna pomoč pri odpravi ugotovljenih nepravilnosti. Ministrstvo je zaradi neodzivnosti občine z dopisom št. 037-1/2024-3130-179 z dne 20. 6. 2024 pozvalo občino, da seznani

¹ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US

² <https://www.gov.si/novice/2022-09-05-stevilo-volilnih-upravicencev-za-redne-volitve-v-obcinske-svete-in-zupanov/>

ministrstvo s potekom postopka odprave ugotovljenih nepravilnosti, vendar do danes odgovora občine ni prejelo.

Ministrstvo ponovno pojasnjuje, da Ustava Republike Slovenije (v nadaljevanju: Ustava)³ v 43. členu določa, da je volilna pravica splošna, enaka in svobodna, njeno izvrševanje pa tajno. Enakost volilne pravice pomeni, da ima vsak volivec pravico oddati svoj glas in da mora glas vsakega volivca imeti enako težo na volilni izid.⁴ Odras načela enakosti volilne pravice je tudi zahteva, da so volilne enote oblikovane tako, da se en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev. Kršitev enakosti volilne pravice s tega vidika se označuje s pojmom »nedovoljena volilna geometrija« ali gerrymandering.⁵ Ustavno sodišče je pojasnilo tudi, da odstopanje od temeljne zahteve, ki izhaja iz načela enakosti volilne pravice, da se en član predstavniškega telesa voli na približno enako število volilnih upravičencev, pomeni kršitev enakosti volilne pravice v vsakem primeru, tudi če bi morebiti obstajali razlogi, ki bi upravičevali nebistvena odstopanja, denimo dodatna obremenitev občinskega proračuna.⁶ Načelo enakosti volilne pravice za lokalne volitve ureja tudi Zakon o lokalnih volitvah (v nadaljevanju: ZLV)⁷, ki v 20. členu določa, da se volilne enote oblikujejo tako, da se en član občinskega sveta voli na približno enako število prebivalcev. Nadalje ZLV določa, da v kolikor je območje občine razdeljeno na krajevne, vaške ali četrtne skupnosti, obsega volilna enota območje ene ali več takih skupnosti ali dela take skupnosti. Pri tem velja poudariti, da je Ustavno sodišče že pojasnilo, da drugi odstavek 20. člena ZLV ne določa »nedeljivosti« ožjih delov občine pri oblikovanju volilnih enot in da je tovrstno razumevanje napačno.⁸ Ustavno sodišče je že v preteklosti že večkrat presoјalo skladnost odlokov o določitvi volilnih enot za volitve članov občinskega sveta z Ustavo⁹, pri čemer je v odločbi U-I-402/22 poudarilo, da iz ustaljene ustavnosodne presoје izhaja, da 5-odstotno odstopanje od povprečne velikosti volilne enote še zagotavlja spoštovanje načela enake volilne pravice, druga (višja) odstopanja pa je delilo med bistvena in nebistvena.¹⁰

Vsled navedenemu ministrstvo ponovno poziva župana, da v roku enega meseca poroča o ukrepih, ki jih je občina izvedla v luči odprave ugotovljene nepravilnosti in posreduje predvideno časovnico sprejema spremembe odloka o določitvi volilnih enot za volitve članov občinskega sveta. V kolikor občina v roku ne bo poročala o izvedenih ukrepih oziroma predvideni časovnici, bo ministrstvo, upoštevaјe neodzivnost občine in težo kršitev skladno s četrtim odstavkom 88.a členom ZLS predlagalo Vladi, da zahteva začetek postopka pred Ustavnim sodiščem za oceno skladnosti odloka o določitvi volilnih enot za volitve članov občinskega sveta Občine Sveta Trojica v Slovenskih goricah z Ustavo.

S spoštovanjem,

Pripravila:

dr. Aldijana Ahmetović
podsekretarka

Jure Trbič
državni sekretar

³ Uradni list RS, št. 33/91-I, 42/97, 66/00, 24/03, 69/04, 68/06, 47/13, 75/16 in 92/21.

⁴ Odločba Ustavnega sodišča U-I-106/95.

⁵ Komentar Ustave Republike Slovenije, dr. Jadranka Sovdat.

⁶ Odločba Ustavnega sodišča U-I-393/22.

⁷ Uradni list RS, št. 94/07 – uradno prečiščeno besedilo, 45/08, 83/12, 68/17 in 93/20 – odl. US

⁸ Odločba Ustavnega sodišča U-I-326/02-6

⁹ Glej Odločbo Ustavnega sodišča U-I-319/98, U-I-326/02, U-I-401/02, U-I-393/22 in U-I-402/22

¹⁰ Odločba Ustavnega sodišča U-I-402/22-11, točka 16.